

Evropsko javno tožilstvo

Zaščita davkoplačevalcev EU pred goljufijami in korupcijo

Evropsko javno tožilstvo (»EJT«) je nov organ Unije, ki je odgovoren za izvajanje kazenskih preiskav in pregona kaznivih dejanj v škodo proračuna EU. EJT, ki naj bi po pričakovanjih začel delovati leta 2020, bo izboljšalo sposobnost EU, da zaščiti davkoplačevalski denar.

500 MILIJONOV EUR

Ocenjeni stroški goljufij na področju proračuna EU v letu 2017.

KAKŠNE SO PRISTOJNOSTI EJT?

EJT bo prvo nadnacionalno javno tožilstvo. Preiskovalo in preganjalo bo goljufije in druga kazniva dejanja, ki vplivajo na finančne interese EU (tako

imenovana kazniva dejanja zoper finančne interese EU, kot je opredeljeno v Direktivi (EU) 2017/1371):

- » goljufije, povezane z odhodki in prihodki;
- » goljufije, povezane z DDV (če vključujejo dve ali več držav članic in so v višini vsaj 10 milijonov EUR);
- » pranje denarja na področju sredstev, pridobljenih z goljufijami v škodo proračuna EU;
- » aktivna in pasivna korupcija ali poneverba, ki vpliva na finančne interese EU;
- » sodelovanjem v hudodelski združbi, če so njihove dejavnosti osredinjene na storitve kaznivih dejanj v škodo proračuna EU.

EJT lahko tudi preiskuje in preganja vsako drugo nezakonito dejavnost, ki je »neločljivo povezana« s kaznivim dejanjem v škodo proračuna EU.

KAKO DELUJE EJT?

Neodvisni urad

EJT deluje kot enoten urad, ki ga vodi evropski glavni tožilec, ki sodeluje s po enim evropskim tožilcem iz vsake sodelujoče države članice EU. Vsaj dva

evropska delegirana tožilca bosta delovala v pravosodnem sistemu vsake države članice in tesno sodelovala s centralno pisarno v Luksemburgu. Neodvisnost EJT bo ključna za njegov uspeh: urad ni del institucij EU in ne bo prejemal navodil od njih ali nacionalnih organov.

Pridobivanje informacij

Pristojni nacionalni organi morajo EJT obvestiti o vsakem dejstvu, ki lahko predstavlja kaznivo dejanje v skladu z njegovim pooblastilom. EJT lahko tudi proaktivno zbira podatke iz drugih virov za sprožanje preiskav, na primer na podlagi novinarskih prispevkov, zasebnikov ali notranjih informatorjev.

Preiskave in pregoni

Praviloma bo primer obravnaval evropski delegirani tožilec v državi članici, kjer je bilo domnevno kaznivo dejanje storjen. Evropski delegirani tožilci bodo delovali pod nadzorom evropskega tožilca iz iste države članice v imenu pristojnega stalnega senata, ki nadzira in vodi preiskave in pregone, ki jih izvajajo evropski delegirani tožilci.

KLJUČNI STATISTIČNI PODATKI EJT

Centralna raven: **Luksemburg**

Pričakovani datum začetka: **Konec leta 2020**

**Najnižja vrednost primera
Več kot 10.000 EUR**

Za goljufijo na področju sredstev EU
(z nekaterimi izjemami v višini nižji
kot 10.000 EUR)

Več kot 10.000.000 EUR

čezmejne goljufije na
področju DDV

EJT bo lahko vložilo obtožnice pri nacionalnih sodiščih.

Pomembna pooblastila

Poleg preiskovalnih ukrepov, ki jih imajo že na voljo tožilci po nacionalnem pravu v podobnih nacionalnih zadevah, lahko evropski delegirani tožilec, ki obravnava zadevo, odredi ali zahteva druge ukrepe, kot npr. ukrep začasnega zavarovanja premoženjske koristi. Take ukrepe lahko odredi v primerih, ki vključujejo kazniva dejanja, ki se kaznujejo z najvišjo predpisano sankcijo najmanj štirih let zapor.

Predajo osebe, ki jo zahteva evropski delegirani tožilec iz druge države članice, urejajo običajni postopki evropskega naloga za prijete.

Horizontalna razmerja

V posebnih okoliščinah se lahko primer predodeli drugemu evropskemu delegiranemu tožilcu iz iste države članice. V izjemnih primerih lahko nadzorni evropski tožilec osebno izvaja preiskavo v njegovi/njeni državi članici izvora.

Pooblastila stalnega senata

Stalni senati spremljajo in usmerjajo preiskave in pregon, ki

jih izvajajo evropski delegirani tožilci in imajo v ta namen številne pristojnosti za odločanje. Na primer, ko je preiskava končana, bo pristojni stalni senat glede na predlog evropskega delegiranega tožilca odločil, ali bo primer obravnavan pred nacionalnim sodiščem, opuščen ali drugače zaključen, kot npr. v okviru poenostavljenega postopka pregon na podlagi nacionalnega prava (npr. sporazum o priznanju krivde).

Stalni senat lahko zadevo po predlogu evropskega delegiranega tožilca, ki obravnava zadevo, opusti, kadar pregon ni mogoč zaradi pomanjkanja dokazov, zastaranja, načela ne bis in idem, pomilostitve ali imunitete ipd. To ne posega v nadaljnje preiskave na podlagi novih dejstev, ki jih EJT ni poznalo v času odločitve opustitve zadeve.

Primeri, ko je sprožen sodni postopek

Ko je za zadevo sprožen sodni postopek pri pristojnem nacionalnem sodišču, bo zadevo obravnaval evropski delegirani tožilec ob upoštevanju veljavnega nacionalnega prava in v skladu z Uredbo o evropskem javnem tožilstvu.

Nacionalno pravo bo veljalo tudi v državah članicah, ki imajo uveden sistem poenostavljenih postopkov (kot je sporazum o priznanju krivde).

ZAŠČITA DRŽAVLJANOV

Uredba o evropskem javnem tožilstvu v interesu vseh državljanov vključuje številna procesna jamstva v zvezi z osumljenci, pričami in žrtvami ter možnost sodnega nadzora

njegovih preiskav, s čimer želi zagotoviti zakonitost in skladnost s pravom EU. EJT mora spoštovati Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter procesne pravice v okviru obstoječe zakonodaje EU, kot sta npr. pravica do dostopa do odvetnika in pravica do molka. Poleg tega imajo osumljenci in obdolženci, ki so vključeni v postopke EJT, vse procesne pravice, ki so jim na voljo v skladu z nacionalnim pravom.

Sodni nadzor

Postopkovni akti EJT bodo predmet sodnega nadzora pri nacionalnih sodiščih države članice, v kateri je EJT dejavno.

Prav tako bo imelo Sodišče Evropske unije (SEU) pristojnost za predhodno odločanje o vprašanih glede veljavnosti postopkovnih aktov EJT, razlage Uredbe o evropskem javnem tožilstvu in morebitnih sporov o pristojnosti z nacionalnimi organi.

Partnerji

EJT je nov organ v boju proti goljufijam: Eurojust, Urad za boj proti goljufijam (OLAF) in Europol bodo ohranili svoje dosedanje vloge pri varovanju proračuna EU in bodo pri tem tesno sodelovali z EJT. Prav tako bo EJT sodeloval z državami članicami, ki niso vanj vključene.

VEČ

Predstavitve evropskega javnega tožilstva (EJT)

https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/networks-and-bodies-supporting-judicial-cooperation/european-public-prosecutors-office_en

Urad za publikacije
Evropske unije

Sledite nam

<https://www.facebook.com/EUJustice/>
https://twitter.com/EU_Justice

Fotografije: © AdobeStock, Arens
© AdobeStock, Marco Scisetti
© AdobeStock, Iliya Mitskavets

© Evropska unija, 2019
Prevod dokumenta je zagotovilo Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije, Center za izobraževanje v pravosodju, v sodelovanju z Evropsko mrežo institucij za izobraževanje v pravosodju (EJTN).